

פלא בספארי

שי כהן / 3.6.2022

התעוררתי בבהלה תוך שאני בורח מפיל אפריקאי ענק בשם יוסי... יוסי?! לאט לאט תוך כדי הסדרת הנשימה, אני מצרף שברי חלום שהולכים ומתחברים לכדי קולאז' מוזר ומרתק.

גבעה ירוקה עטורת דשא וצלולת עצים. קבוצה של נשים וגברים חדורי תחושת שליחות עמלים מסביב לשולחן הפיקניק ובחדווה והתרגשות, מסדרים ערמות של כריכי שווארמה, בקבוקי מים מינרליים, פחיות קולה ומיני עוגיות וקינוחים. גילה, מתנדבת חביבה רושמת שמות בעברית

וערבית על מדבקות נייר קטנות ומצמידה לכל אחת ואחד על החזה. אני נושא את שמי בעברית ובערבית ועל פני ארשת של חשיבות. עמליה עוברת על הרשימות והדסה מוודאה שוב ושוב שהכל מתנהל לפי התכנית. אני מציג את עצמי ומתוודע לשאר חברי עמותת "בדרך להחלמה" שממתינים בקוצר רוח לתחילתו של המבצע שתוכנן בקפידה ובעמל רב מזה חודשים ארוכים בניצוחה של הדסה טרון, רכזת הפרוייקטים של העמותה ועמליה ויזל, האחראית על אישורי המעבר.

בצעדים מהוססים ועייפים מהמסע, קבוצות, קבוצות של משפחות יורדות מהאוטובוס העמוס ומשתרכות לאיטן לעבר החבורה שמנופפת ידיים בהתרגשות במעלה הגבעה. מחלקים שתייה ופיתות עמוסות בשווארמה וסלטים. מתנדבי עמותת "בדרך להחלמה": הדסה וצביקה בעלה, עמליה, אבי, אוריאל, מני, טלי, עירית, שמעון, עודד ודניאל, זורקים לחלל בערבית שבורה: סחה, וקולו קוויאס... עם חיוך מרוח מצד אל צד מביטים בשביעות רצון במשפחות עם הילדים הצעירים על הדשא, אוכלים בתיאבון. אולי אלה קשוי השפה ואולי זו המבוכה שמובנית בחוסר האיזון שבמקור, אני שם לב שיש מעט מאוד שיח בין המשפחות למתנדבים. ביסים אחרונים, מקנחים בעוגיות ומתארגנים ליציאה...

שישה גברים מתרחקים מעט ונושאים תפילת צהריים ואני מנצל את הרגע ושואל בשלומי של בחור צעיר שמספר לי בגאווה שאת העברית שלו וקצת אנגלית למד משיחותיו עם האחיות בבית החולים במהלך שנים של הקרנות, טיפולי כימותרפיה והשתלת מח עצם. אביו נזכר בנוסטלגיה בימים אחרים, טרם האינתיפדה הראשונה.

בזמן שכולם מתארגנים, אוריאל, המתנדב כסוף השיער ואני מביטים בהשתאות בזאטוט בין שש-שבע לכל היותר רודף אחרי גוזל של עורב שטרם למד לעוף ומנסה בכל כוחו להימלט מסביב לגזע העץ. אימו של העורב הצעיר קולטת מרחוק את מצוקת גוזלה וטסה מעליו בנסיון נואש להבריח את הילד השובב... המחזה הסוריאליסטי נמשך ונמשך עד שאימו של הילד, אולי מתוך הזדהות אימהית ואולי מחשש לשלום בנה, עצרה בקריאה חדה אחת את המופע המרתק. אוריאל נזכר בערגה בצעירותו בעורב שניקר את ראשו כשהעז להישען על עץ שעליו היה כנראה קן גוזלים...

יוצאים לדרך, איתי במכונית, ענת וחורייה מהמרכז לצדק חברתי ברמלה, שמספרת על האנשים הנחמדים שתרמו את הכריכים לילדים. השיחה עם חורייה קולחת ואני רושם לעצמי שאותה צריך לראיין מתישהו, האשה היא מאגר סיפורים בלתי נדלה. מתכנסים בפתח גן החיות. עולים על קלנועיות ודוהרים במהירות חילזון על פני הצב הענק והעיף. הטווסים והפינגווינים מנגד מתעלמים באדישות מופגנת מהסברי המדריכה בערבית. אישה הדורה, מטופחת בשמלה זהובה ארוכה ומטפחת ראש שחורה, עטורה בחמניות לא מתאפקת ומצלמת את הברבורים השחורים באגם בזמן שבן החמש לידה יושב בכיסא הנהג, משובב את ההגה, ורום... ורום... עושה פרצופים במראת הקלנועית וחולף בדמיונו על פני נופים קסומים ובעלי חיים פראיים.

לא קורה הרבה בשעת צהריים אביבית בספארי המנומנם. לשלושת הדובים המתגרדים על גזע האקליפטוס אין שום עניין במחזה הסוריאליסטי שמתרחש מעבר לגדר, למעט קולו של המגפון שמפר את שלוות החיות בערבית קולחת. מדריכת הסיוור, אלה עם המגפון מלווה את שיירת הקלנועיות העמוסות משפחות נרגשות ומספרת על שועל הפנק ועל קופי המקוק אבל דוקא הפסמונים - המכרסמים הקטנים והשמנמנים הם אלה שמעוררים את סקרנותם של הילדים. מעבר לפינה נותר נמר אחד ויחיד בן חמש, שהגיע מחו"ל ושמו כורש. כן, המלך הפרסי הוא מההכרזה המפורסמת. שלט גדול מכריז בעצב על אחיו הנמרים הערבים/גליליים שכבר לא איתנו.

קשה שלא להבחין כיצד, ולו לשעות ספורות של חסד, תחושת המחנק והסגר שהם מנת חלקם הקבוע של הילדים החולים מתחלפת בחיוכים וקריאות שמחה. מנצלים את החופש שהוענק להם להתבונן בחיות הספארי המתהלכות בכלוביהן. אבא חייכן מספר בדיחה על גן חיות וצוחקים. חורייה מתרגמת לי בזמן שאלה המדריכה מספרת בערבית על מנהגי החיזור של הג'ירפות... חבל שאני לא מבין ערבית.

מתקרבים לסוף המסע ומנסים להזדרז, להספיק כמה שיותר, שהקסם לא ייגמר. נפרדים לשלום מהדובים שנראה כאילו ניעורו משנתם רק כדי לומר שלום לילדים וההורים שבשלב זה נראים קצת מותשים.

"יאללה תתקדמו, בסורעאה... הגענו לפילים ואני רוצה להראות לכם את ההבדל בין הזכר לנקבה". תכירו את הפילה אביבה ואת הפילה בהטי, אימו של יוסי. כן אותו יוסי שרדף אותי בחלום... אולי לא סתם דמיינתי? יוסי מסתבר, הוא הפיל האפריקאי החי הגדול בעולם - שבע טון!

עוד ועוד תמונות של בעלי חיים ומשפחות וילדים סקרנים מתערבבות בראשי. ילדים והורים שלשעה קלה שכחו את תלאות חייהם, את הטיפולים, ההקרנות, הדיאליזות הבדיקות החוזרות ונשנות, את סכנת המות המרחפת, את המחסומים שבדרך, הכל מתגמד וכאילו נשכח לרגע למשמע ההכרזה הבוקעת מהמגפון... "ונולד לנו פיל קטן חדש ושמו "פלא". אכן מה שמתרחש לנגד עיניי זה לא פחות מפלא. כל כך מוחשי אבל אולי רק חלום.

זו ההזדמנות להודות מקרב לב, להדסה טרון, רכזת הפרוייקטים של עמותת "בדרך להחלמה" על התכנון והארגון המופתי של הטיול לספארי, לעמליה ויזל, רכזת האישורים שמעורבת ומכירה באופן אישי את החולים ואת משפחותיהם המורחבות, את הכאבים והמצוקות והיא לא נחה עד שהיא מוצאת פתרון. ללורין, חורייה וענת מהמרכז לצדק חברתי ברמלה וכמובן למתנדבות ולמתנדבים ששהשתתפו וליוו את המבקרים בספארי: צביקה טרון, אבי דאול, אוריאל ישיב, גילה קופף, מני קנטי, טלי אפלבוים, עירית להב, שמעון פינקלשטיין, עודד בכר ודניאל פלס.